

NOWY CZAS

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 1 szpalcie (szer. 22 mm) 16 gr. W tekście 1 mm w 1 szpalcie (szer. szp. 69 mm) 150. — Drobne ogłoszenia za słowo 12 gr. (tylko dla celów prywatnych). Pierwsze słowo tłusty druk (najwyżej trzy słowa) 20 gr. Drobne ogłoszenia handlowe za słowo 16 gr., pierwsze słowo tłusty druk — 24 grosze (również dopuszczalne są najwyżej trzy słowa. —

Jędrzejów, 10/11 marca 1942.

Administracja i ekspedycja: Jędrzejów, Rynek 1. Tel. 50.

Nadesłano, a nie zamówiono przez Redakcję rękopisy będą zwracane stronom jedynie wówczas, gdy dołączone zostaną znaczki pocztowe na opłacenie przesyłki zwrotnej. — Ukazuje się 3 razy w tygodniu: we wtorek, czwartek, sobotę (niezależnie). Prenumerata miesięczna 2.40 zł., z odnośnikiem do domu 2.80 zł. pocztą 3.20 zł.

Atak japoński na Australję spodziewany jest w najbliższej przyszłości.

Lizbona, 9 marca. Atak japoński na Australję oczekiwany jest w najbliższej przyszłości. Według zdania dotychczasowego szefa wojsk australijskich, generała Gordon Benneta, jest to kwestja pięciu tygodni. Premier australijski nie zezwolił generałowi Gordon Bennetowi na złożenie sprawozdania przed parlamentem, wysyłając go na urlop zdrowotny. Jeszcze bardziej pesymistyczne słowa niż oświadczenie Gordona Benneta wypowiedział australijski minister żeglugi powietrznej, Cameron. Nad głowami demokracji zawisła nowa groźba

katastrofy — oświadczył min. Cameron — żądając przyspieszenia obiecanej pomocy. Do naprężenia sytuacji w Australji przyczynił się jeszcze atak japoński na Broome, ważny strategiczny punkt na północnym wybrzeżu Australji. W czasie tego ataku stracił Japończyk 28 samolotów australijskich. Incydent ten świadczy, że sytuacja Australji, podobnie jak i Indji Holenderskich, jest zupełnie beznadziejna. Wobec silnego zagrożenia Australji, powołano tam wszystkich mężczyzn do 60 roku życia do służby wojskowej.

sily miasto to jako nowa stolice. Usiłują one stawić silny opór przy wykorzystaniu pomyślnych warunków terenowych, istniejących w tamtejszych okolicach górskich.

Wszystkie japońskie dzienniki w sensacyjnej formie podają fakt upadku Batawji, podkreślając z zadowoleniem, że pomimo zaciętego oporu, na jaki natrafiono, stolica Indji holenderskich zajęta została już po pięciu dniach od chwili wysadzenia na ląd pierwszych jednostek japońskich.

Dziennik „Asahi Szimbun” oświadcza, że tem samem zadano przeciwnikowi nowy dotkliwy cios. Nikt nie przypuszczał, aby Batawja w tak krótkim czasie znalazła się w rękach wojsk japońskich. Dziennik zamacza, że nieprzyjacielskie oddziały bojowe, którym powierzono obronę Batawji i okolicy, liczyły około 5 do 6 tysięcy żołnierzy, wśród których znajdowali się również Australijczycy, przyby do Indji holenderskich jeszcze przed wybuchem wojny.

Przeciwnik, który obecnie wycofał się w kierunku Bandoeng, przemianowanego na nową stolicę, wykorzystując korzystne warunki górskiego terenu niezawodnie będzie stawiał zacięty opór.

Bitwa o Jawę.

Tokio, 9 marca. Na Jawie zajęły wojska japońskie w dniu 5 marca lotnisko Kali-diat, oddalone o 150 km. od obsadzonej również stolicy Indji Holenderskich, Batawji.

W dalszym ciągu ofensywy wojska japońskie dotarły do miasta Buittensorg, odcinające tem samem aliantom odwrót z Batawji do Bandung.

Równoległe z temi operacjami na zachodniej Jawie oddziały armii japońskiej nacierają dalej w centralnych okolicach wyspy na Suraharta, gdzie ściągnięte zostały silne formacje pancerne wojsk alianckich. Buittensorg był letnią siedzibą generał-gubernatora Indji Holenderskich, a położony jest o 55 km. na południe od Batawji. Wśród gradu bomb lotniczych japońskich, wojska alianckie wycofuja się w zachodniej części wyspy Jawy w kierunku na twierdzę Bandoeng, stanowiącą kwatery generała holenderskiego Terportena. O fakcie tym donosi komunikat brytyjskiej agencji „Reuter”.

Bezpośrednio przed zajęciem Batawji, samoloty armii japońskiej, operujące przeciwko resztkom lotnictwa alianckiego, zniszczyły na lotnisku Bandoeng jeden samolot aliancki. Inne bombowce japońskie wysadziły w powietrze wyladowany materiałami wojennymi pociąg koło Butenzorg. Temsamem przerwano połączenie wojsk alianckich z ich pozafrontowymi punktami oparcia.

Eskadry japońskich samolotów bojowych bombardowały w dniu 4 marca na południowym wybrzeżu wyspy Jawy port Ankger, zatapiając 5 stołaczych na redzie okrętów. Ponadto bombardowano warsztaty, urzędzenia portowe i magazyny, które stały się pastwą płomieni. Na lotnisku, znajdującem się opodal portu, zniszczono dwa samoloty alianckie.

Pozatem jedna z eskadr bojowych lotnictwa japońskiego dokonała nalotu na Port Darwin w Australji, niszcząc w walkach powietrznych jeden bombowiec angielski, typu Lockheed 5 wielkich bombowców. W dniu 5 marca dokonano w księżycowej noc nalotu na port Morasby na Nowej Gwinei, gdzie uszkodzono ważne ośrodki wojskowe, koszary i lotniska, których hangary podpalono.

Wszystkie samoloty japońskie, nieuszkodzone, powróciły do swych baz wypadowych.

Japońskie jednostki marynarki wojennej rozbiły w okolicach Tjilatap na południowym wybrzeżu wyspy Jawy stłuki alianckie, usiłując przedrzeć się przez kordon blokady. W czasie potyczki ogniowej zatopiono jeden statek-cysterna, dwa uzbrojone okręty handlowe oraz 7 dużych statków handlowych. Pozatem zabrano dwa duże statki handlowe i jeden frachtowiec. Dalsze operacje wojsk lądowych armii japońskiej na wyspie Jawie zdążają ku zupełnemu zlikwidowaniu oporu znajdujących się tam jeszcze wojsk alianckich.

Praktycznie bierny, opór aliantów na Jawie nie ma już żadnego celu, gdy po zajęciu Batawji, okrazeniu Bandoengu i blokady portu Surabaja, wszelkiego rodzaju inicjatywa wojskowa przeszła już w ręce komendy wojsk japońskich. W Tokio licza się z możliwością zupełnej kapitulacji aliantów na Jawie już w ciągu najbliższych dni.

Po upadku Batawji.

Tokio, 9 marca. Zajęcie Batawji, stolicy Indji holenderskich, stanowi główny te-

mat prasy japońskiej, która podkreśla, iż sukces ten wojska japońskie uzyskały już w piątym dniu po pierwszym desancie na Jawę.

Nigdy nie przypuszczano, by Batawja padła w tak krótkim czasie w ręce japońskie. Wszak wojska alianckie, przeznaczone do obrony rejonu Batawji, wynosiły blisko 6.000 ludzi. Obecnie oddziały alianckie na Jawie, wycofując się na Bandoeng, ogło-

Ostatnie doniesienia z Dalekiego Wschodu.

Tokio, 9 marca. Główna kwatera cesarska komunikuje, że południowa Sumatra znalazła się obecnie w całości w rękach Japończyków. Po poprzednim jeszcze zajęciu Purwoad i Surakarta, obecnie Japończycy zajęli również strategicznie ważny punkt kluczowy w pobliżu południowego wybrzeża Jawy, Djokjakarta. Zdobyto przytem wiele materiałów wojennych.

Surakarta jest stolicą holendersko-wschodnio-indyjskiego gubernatorstwa Surakarta i liczy 170.000 mieszkańców. Miasto to jest rezydencją niezależnego księcia. W mieście tem produkuje się zwłaszcza artykuły złote i miedziane.

Djokjakarta liczy około 140.000 mieszkańców i leży około 16 km na północ od wybrzeża południowego. Miasto to jest siedzibą gubernatora i równocześnie rezydencją sultana Djokjakarty. W okolicy tego miasta znajdują się plantacje kawy, tytoniu i trzciny cukrowej.

W czasie ponownych japońskich ataków powietrznych na pozycje aliantów pod Balanga, Japończycy zniszczyli na ziemi 42 maszyny aliantów, mianowicie 2 „Curtisy” i 40 samolotów myśliwskich.

Reuter podaje ostatnie doniesienie holendersko-indyjskiej agencji informacyjnej z Bandoeng, jakie zdolano nadać jeszcze przed zniszczeniem przez Japończyków połączeń Bandoeng ze światem zewnętrznym. Doniesienie to zawiera opis wypadków na Jawie do chwili zdobycia Batawji przez Japończyków.

„Sytuacja na Jawie jest obecnie — stwierdza doniesienie — bardzo krytyczna, ponieważ Japończycy atakują przy użyciu wielkich, przeważających sił. Po złamaniu oporu na morzu i w powietrzu Japończycy uzyskali faktycznie zupełną swobodę działania. Nie nie zdołało im przeszkodzić w wysadzeniu na ląd tyłu żołnierzy i materiałów, ile tylko pragnęli. O jakiegokolwiek obronie przed piekłem ataków japońskich na lądzie i w powietrzu nie było mowy.

Okręty-cysterny padają ofiarą ataków niemieckich łodzi podwodnych.

Berlin, 9 marca. Znowu 12 okrętów alianckich poszło na dno morskie u wybrzeży amerykańskich na skutek ataku niemieckich łodzi podwodnych. Temsamem dzięki śmiałym atakom łodzi podwodnych zniszczono dotychczas 663.500 ton alianckiego tonażu okrętowego, z czego połowę stanowi tonaż, przeznaczony dla przewozu ropy naftowej.

Strata okrętów-cystern stanowi niepowetowany cios dla amerykańskiej i brytyjskiej floty zaopatrzeniowej. Ropa naftowa, mieszcząca się w tych okrętach, po zaladowaniu na cysterny kolejowe, wypełniłaby

Przebieg walk, wobec rozwoju sytuacji z ostatnich dni, nie może już nasuwać żadnych wątpliwości”.

Główna kwatera cesarska wydała komunikat specjalny, podający po raz pierwszy wyczerpujące szczegóły na temat ataku japońskich specjalnych łodzi podwodnych na Pearl Harbour w dniu 8 grudnia 1941 r.

Likwidacja oporu aliantów na Timorze.

Tokio, 9 marca. W trakcie oczyszczania akcji wojsk japońskich na holenderskim Timorze rozproszono i wzięto do niewoli resztki oddziałów holendersko-indyjskich i australijskich, które jeszcze dotąd ukrywały się w dziewiczych lasach wyspy.

Do niewoli japońskiej dostał się również holenderski komisarz wyspy Timor, którego odesłano do Kupang. Zastępca komisarza zginął w katastrofie lotniczej w chwili, gdy na jednym z alianckich samolotów próbował opuścić wyspę. Maszyna jego została zestrzelona przez myśliwców japońskich.

Japończycy zajęli centra naftowe na Sumatrze.

Tokio, 9 marca. Opór wojsk alianckich na wyspie Sumatrze został przełamany, co doprowadziło do zajęcia przez wojska japońskie centrów naftowych Dżambi i Rimau.

Dżambi leży o 200 km na północny-wschód od Palembang, zajętego śmiałym atakiem szkieł spadochronowych. Miasto liczy 22.000 mieszkańców, a dzięki korzystnemu położeniu nad rzeką tej samej nazwy, posiada duże znaczenie dla wywozu ropy naftowej drogą wodną. Rimau leży o 60 km na północny-wschód od Palembang.

36.860 takich cystern. Byłby to więc olbrzymi pociąg, sięgający z Krakowa aż po Stanisławów. Każdy z zatopionych okrętów-cystern odbywał rocznie 18 podróży do rejonów naftowych Ameryki Środkowej, a więc utrata tych okrętów równa się stracie przeszło dziesięciu i pół milionów ton ropy naftowej, dowożonej do Stanów Zjednoczonych. Cyfra ta odpowiada połowie rocznej produkcji ropy w Wenezueli, stanowiącej przecież trzeci co do wielkości teren produkcyjny świata.

Operujące u wybrzeży Stanów Zjednoczonych niemieckie łodzie podwodne zata-

Marsz. Petain potępia atak angielski na Paryż.

Paryż, 9 marca. Z okazji pogrzebu ofiar bombardowania m. Paryża, którego dokonali lotnicy angielscy w dniu 3 marca, szef państwa francuskiego, marszałek Petain wystosował oświadczenie do narodu, w którym mówi m. in.:

„Historja sama się wypowie o tym przestępczym czynie naszych byłych kombatantów, tych samych, którzy na polu walki pozostawili naszych żołnierzy bez pomocy, a w dwa lata później z bezwzględnością zimnem wyrachowaniem dokonali nalotu na niewinną ludność cywilną, siejąc wśród niej śmierć. Niema sądu wojennego, ani usprawiedliwienia dla ludzi, którzy na własne sumienie wzięli podobne hekatombę”.

piły pływający pod amerykańską flagą frachtowa norweski „Leif” o pojemności 1.582 ton. Frachtowiec ten należał do amerykańskiej linii okrętowej Bull Line.

Coraz częściej powtarzające się ataki niemieckich łodzi podwodnych, skierowane przeciwko pływającym na wodach amerykańskich frachtowcom, statkom-cysternom i okrętom przewozowym, wywołały trwogę i panikę wśród świata handlowego Wenezueli. Znaczną ilość załóg okrętowych, która miała się udać na rejs po morzu Karaibskim, pozostała w porcie Maracaibo, żądając dodatkowych opłat tytułem wynagrodzenia za ryzyko pływania po wodach zagrożonych przez niemieckie łodzie podwodne.

„Daily Express” o sytuacji Anglii.

Genewa, 9 marca. W jednym z artykułów wstępnych pisze „Daily Express”, iż Imperium brytyjskie znajduje się w bardzo poważnej sytuacji i że chwila obecna nakazuje zdecydowaną kontrakcję sprzymierzonych, co powinno nastąpić bezwarunkowo jak najszybciej.

Jeszcze w bieżącym roku muszą być opracowane „plany uratowania Imperium”. Jest rzeczą bezcelową przesuwanie pilnych spraw, jak to dotychczas stale praktykowano na jutro lub na pojutrze, albo na jeszcze później; obecnie to przeciaganie załatwienia spraw winno się skończyć, gdyż czas nagli. Obecnie nie można opracowywać planów na rok 1943, 1944 lub 1945, gdyż przedewszystkiem trzeba opracować zasady działania na rok 1942.

Obecne chwile są dla Anglii — jak w dalszym ciągu czytamy we wspomnianym artykule — bardzo przegrzające. Dlatego też nierozsądnem byłoby mówić o dalekiej przyszłości lub też, co gorsza, robić plany dla niej. Upadek Batawji jest strasznym wydarzeniem, a utrata Singapoore bardzo dotkliwym ciosem. Na fakty te oraz na powagę chwili obecnej nie powinno się w Anglii obecnie zamykać oczu i nie uspokajać się tem, iż obydwie utracone bazy geograficznie są bardzo oddalone od Anglii. Przewidując, że każdego dnia rodzina angielska odczuje skutki ciosów, zadanych przez Japończyków Anglikom, Holendrom i Amerykanom na Pacyfiku.

Żądania odmłodzenia ang. korpusu oficerskiego.

Sztokholm, 9 marca. Angielski publicysta wojskowy kapitan Liddel Hart domaga się na łamach „Daily Mail” odmłodzenia angielskiego korpusu oficerskiego, ponieważ Anglia potrzebuje strategicznych mózgów, któreby szybko zrozumiały metody nowoczesnej taktyki wojennej:

„Poważaj sytuację wojenną — pisze Liddel Hart — nie da się już dłużej ukrywać. Oświadczenia wypowiedziane w ostatnim czasie przez szereg posłów parlamentarnych stanowią wyrazne odzwierciedlenie tego, co się obecnie mówi i myśli w szerokich kołach społeczeństwa angielskiego. Zbyt długo wysuwano rzekoma wymówkę „braku przygotowania do obecnej wojny” jako usprawiedliwienie dla rządu, w międzyczasie „bowiem usprawiedliwienie to straciło wszelką siłę przekonywującą. Nieustannych klęsk, ponoszonych w ciągu dwu i pół letniego trwania wojny nie da się już naprawić tego rodzaju wymówką. Jeżeli nie udało się nawet pokonać drobnej części armii niemieckiej na terenie bojowym izolowanym przez morze, jak to np. mamy w Afryce północnej, to jak można się wogóle spodziewać stoczenia decydującego boju z Niemcami na kontynencie europejskim!”

Zwycięskie ataki lotnictwa niemieckiego na froncie wschodnim.

Z głównej kwatery Wodza, 7 marca. Naczelna komenda niemieckich sił zbrojnych komunikuje:

Na wschodzie odparto kilka ataków nieprzyjaciela.

Lotnictwo wspierało własne akcje ofensywne przez niszczenie ciosy przeciwko nieprzyjacielskim stanowiskom i zbiorowiskom wojsk nad górną Wołgą, jak również na odcinku Lwań. Fińskie powietrzne siły zbrojne rozbiły na froncie karelskim formacje bojowe i myśliwskimi kolumnami i stanowiska pogotowia wojsk nieprzyjaciela.

W okresie od 25 lutego do 5 marca sowieckie lotnictwo straciło 197 samolotów. Z tego 165 zostało zestrzelonych w walkach powietrznych, a 16 przez artylerię przeciwlotniczą. Reszta została zniszczona na ziemi. W tym samym czasie na froncie wschodnim straconych zostało 31 własnych samolotów.

W Afryce północnej wojska niemieckie dokonały skutecznego wypadu wywiadowczego. Samoloty nurkowe i lekkie formacje bojowe lotnictwa niemieckiego zwalczały we wschodniej Cyrenajce obozy namiotowe, zbiorowiska samochodów i składy materiałów napędnych nieprzyjaciela. Podczas ataków na brytyjskie bazy lotnicze i obiekty kolejowe w rejonie północno-egipskim uszkodzony został przez zrzucone bomb 5 marca na wschód od Marsa Matruk także i jeden wielki okręt frachtowy.

Na Malcie niemieckie samoloty bojowe uzyskały celne trafienia bombami najcięższego kalibru w cytadeli i stanowiska okrętów w porcie La Valetta. Co najmniej dwie łodzie podwodne zostały ciężko uszkodzone.

Z głównej kwatery Wodza. Naczelna komenda niemieckich sił zbrojnych komunikuje w dniu 8 marca:

W rejonie Dońca oraz na froncie na wschód od Charkowa zostały rozbite liczne ataki bolszewików, dokonane przy użyciu znacznych sił. W innych punktach walki są jeszcze w toku.

Na środkowym i północnym odcinku frontu wschodniego trwają w dalszym ciągu walki obronne. W czasie akcji ofensywnych, przeprowadzonych ze strony niemieckiej, oddziały armii lądowej oraz SS odrzuciły bolszewików z kilku punktów operacyjnych, przyczem, pomimo zaczętego oporu wojsk sowieckich, zyskały na terenie. Bolszewicy stracili przytem licznych jeńców, wśród których znajdował się dowódca pewnej dywizji, oraz przeszło 3000 zabitych.

W toku walk powietrznych myśliwce niemieckie zestrzeliły 22 samoloty sowieckie. W czasie akcji zwróconych przeciwko lotnikom zniszczono na ziemi 9 samolotów.

W Afryce Północnej żywa obustronna działalność oddziałów szperaczy. Niemieckie samoloty nurkowe zatopiły w porcie Tobruku celnymi bombami jeden parowiec towarowy pojemn. 3000 ton, oraz 3 mniejsze statki. Niemieckie samoloty bojowe w atakach znizonych dokonały przerwania

Proces w Riom.

Berlin, 9 marca. Dalszy ciąg procesu w Riom przebiegał bez specjalnych sensacji aż do soboty 7 bm., kiedy publiczność została wykluczona z obrad sądu. Salę rozpraw musieli opuścić obok przedstawicieli prasy także nawet i urzędowni stenografowie.

Na posiedzeniu tem dokonano m. in. przesłuchania b. ministra lotnictwa Guy la Chambre, który usiłował bronić się przeciwko zarzutom niedokonańca odpowiednich przygotowań w zakresie lotnictwa dłużej technicznymi wyjaśnieniami. W rezultacie tych wyjaśnień wynika, że Guy la Chambre liczył głównie na dostawy amerykańskie, a te jednak nie zostały dostarczone. Interesującym jest, że Guy la Chambre liczył się z wojną nie tylko z Niemcami i Włochami, ale także i z Hiszpanią.

Dziwiwy dzień rozprawy przyniósł rozwiązanie jednego z najbardziej krytycznych problemów procesu. Sąd przeszedł po raz pierwszy do problemu odpowiedzialności za wybuch wojny i zażądał wyjaśnień odnośnie do bezpośrednio poprzedzającej wypowiedzenia wojny przez Francję konferencji Daladiera z najwyższymi czynnikami wojskowymi we Francji i ministerstwem wojny. Chodzi tu o historyczne spotkanie w dniu 23 sierpnia 1939, w którym brał udział również ówczesny minister spraw zagranicznych George Bonnet.

Na posiedzeniu tem Daladier upewnił się co do gotowości wojennej francuskich sił zbrojnych. Rezultat tej konferencji skłonił Daladiera do wypowiedzenia wojny Niemcom. Rozważania te skłoniły gen. Gamelin'a do przerwania swego milczenia. W sprawie tej złożył on zeznania, których szczegóły nie są jednak znane.

Oskarżenie zarząca Gamelinowi, że swego czasu generalowie oświadczyli, iż armia jest gotowa do wojny, co nie zgadzało się z istotnym stanem rzeczy. Podobnie i Guy la Chambre zbyt wysoko ocenił zdolności i możliwości lotnictwa francuskiego. Ci dwaj ludzie — Gamelin i Guy la Chambre — przyczynili się do wybuchu wojny. Wina Daladiera jest, że oświadczenia te wziął za prawdziwe.

Tajne posiedzenie sądu zostało zamknięte o godz. 18. poczem narady sądu zostały odłożone do wtorku.

w szeregu miejsc linii kolejowej w zachodnim Egipcie.

Obiekty wojskowe na wyspie Malcie były w porze dziennej i nocnej nieustannie w skuteczny sposób bombardowane.

*

Berlin, 9 marca. Toczące się na wszystkich odcinkach frontu wschodniego zaczęte walki komentowane są przez naczelną komendę niemieckich sił zbrojnych w następujący sposób.

W północnym odcinku, w okolicy Lwań i jeziora Ilmen, niemieckie lotnictwo bojowe brało udział w szeregu akcji, przyczem ilość niemieckich maszyn bojowych oraz samolotów nurkowych wynosiła kilkadziesiąt. Od wczesnych godzin rannych do późnego wieczora lotnictwo niemieckie atakowało koncentracje wojsk sowieckich, obrzucając wielkie skupienia bolszewików bombami wszelkiego kalibru. W odważnych

Sytuacja żywnościowa Szwajcarii.

Berno, 9 marca. Katastrofalne zmniejszenie się zapasów surowców przyprawia Szwajcarię o znacznie większe kłopoty, niż sytuacja żywnościowa.

Już w pierwszym roku wojny Szwajcarija potrafiła zorganizować dostateczny dowóz środków żywności, dzięki czemu zaoszczędziła sobie zbyt wielkie wyczerpanie swoich własnych zapasów. Wynajęła ona jugosłowiańskie i greckie okręty handlowe i wykorzystywała porty w Lizbonie i w Geni do przeladunku swego przywozu, sprowadzonego z krajów zaoceniczych.

Na skutek nowej sytuacji na południowym wschodzie Szwajcarija ujrzała się zmuszona do stworzenia własnej komunikacji morskiej, względnie własnego międzynarodowego prawa morskiego. Od tego okresu dowódz zamorski obsługiwany jest w całości przez własne okręty szwajcarskie, natomiast obsługa dowozu z Lizbon przez Hiszpanję dokonywana jest przez kolumny szwajcarskich samochodów ciężarowych. Tego rodzaju rozwiązanie sprawy okazało się konieczne, ponieważ wskutek niernormalnej szerokości torów hiszpańskich kolei państwowych, zbyt częsty przewóz towarów spowodowałby jeszcze znaczniejsze podwyższenie i tak już olbrzymich kosztów transportu.

Dzięki tej metodzie do Jesieni 1941 r. udało się Szwajcarii sprowadzić z krajów zamorskich również pewną część potrzebnych surowców, aż wreszcie blokada angielska zamknęła wszelki dowóz surowców. Od tej chwili Anglja na podstawie najdokładniejszych obliczeń zezwala Szwajcarii na dalszy przywóz tylko najkorzystniejszych środków żywności z południowej Ameryki Stanów Zjednoczonych, nie mówiąc już o tem, że okręty szwajcarskie przetrzymywane są niejednokrotnie całymi miesiącami w brytyjskich portach kontrolnych, co niesłychanie podraża wydatki, związane z transportem. Anglja dopuszcza poprostu od tego czasu jedynie na mikroskopowe ilości środków żywności do Szwajcarii.

W tych warunkach kraj ten widział się zmuszony do wyrównania do pewnego stopnia spowodowanego tem ubytku artykułów żywnościowych przez wzmożenie własnej uprawy roli, przyczem podkreślić należy, że koszt dowozu z za oceanu stanowi główną przyczynę podwyższenia kosztów utrzymania o około 50 procent.

Nowy plan podniesienia rolnictwa, który pod hasłem „walka o podniesienie produk-

Włoski komunikat wojenny.

Rzym, 7 marca. Włoski komunikat wojenny z soboty brzmi następująco:

Główna kwatery włoskich sił zbrojnych komunikuje:

W Cyrenajce, skutkiem złej pogody, panowała na lądzie i w powietrzu tylko ograniczona działalność bojowa. Nalot angielskich samolotów na Trypolis nie pociągnął za sobą żadnych ofiar i nie spowodował żadnych szkód.

Włoskie i niemieckie lotnictwo kontynuowało ataki na Malte i zaatakowało lotnisk. Na bazę flotową La Valetta zrzucone zostały bomby najcięższego kalibru, które uszkodziły znajdujące się tam łodzie podwodne. Na wyspie Manoel, która również była skutecznie bombardowana, powstał rozprzestrzeniony pożar, który był widoczny jeszcze z dalekiej odległości.

Rzym, 9 marca. Włoski komunikat wojenny z niedzieli brzmi następująco:

Na terenie Sahary libijskiej działalność wywiadowcza. Na południe od Ain Gazala silne zespoły włoskiego lotnictwa zaatakowały w locie znizonym wielkie skupienia angielskich pojazdów mechanicznych. Wielka ilość pojazdów uszkodzono lub zniszczono. Włosko-niemieckie siły lotnicze bombardowały również obiekty wojskowe Tobruku. W porcie Tobruku celną bombą trafiono statek-cysterna, który stanął w płomieniach. Mimo silnej obrony przeciwlotniczej, wszystkie samoloty powróciły

na lotach nurkowych zniszczono serjami wystrzałów z karabinów maszynowych gniazda oporu bolszewickiego oraz koncentracje wojsk, co przyczyniło się znacznie do udania się akcji piechoty niemieckiej, która ścigała nieprzyjaciela na lądzie.

Bolszewicy ponieśli bardzo znaczne straty o czem może świadczyć cyfra 250 ton bomb, zrzuconych na jeden odcinek koncentracji wojsk sowieckich. Sowieckie lotnictwo nie było w stanie przyjąć w tych warunkach postawy defensywnej, a lotnictwo niemieckie, nie ponosząc strat, zniszczyło w bojach wiele samolotów sowieckich. Artylerja przeciwlotnicza wojsk niemieckich straciła trzy bombowce bolszewickie.

Na południowy wschód od miasta Orel doszło do akcji obronno-zaczejnej oddziałów piechoty. Bolszewicy, którzy zaatakowali wielką masę placówki niemieckiej, nie tylko, że zostali przez jeden z batalionów odpartci, lecz także zdobyto wieś, która stanowiła bazę wypadową tego odcinka bojowego wojsk sowieckich. Wieś ta stanowiła dobrze zaopatrzony skład amunicji bolszewików. Walka o to osiedle, mimo silnego mrozu i wielkich zasp śnieżnych, przebiegała się do późnego wieczora, kończąc się zupełnym zwycięstwem niemieckim. Trając dwóch własnych ludzi i 13 rannych, oddział niemiecki zaślał przedpole walki setkami poległych bolszewików.

Rangoon obsadzony przez Japończyków.

Tokio, 9 marca. Rangoon został całkowicie obsadzony przez wojska japońskie.

Sprawa usunięcia obywateli mocarstw osi ze strefy przybrzeżnej Pacyfiku.

Tokio, 9 marca. Opierając się na oświadczeniach neutralnych obserwatorów, dziennik „Japan Times and Advertiser” w czwartkowym wydaniu konkluduje, jakoby decyzja rządu Stanów Zjednoczonych w sprawie wysiedlenia 140.000 obywateli mocarstw osi ze strefy przybrzeżnej Pacyfiku była niejako uważana jako akt odwetu za ciosy, zadane Stanem Zjednoczonym przez oddziały bojowe armii japońskiej.

Aczkolwiek 70.000 Japończyków ujrzało światło dzienne w Ameryce i tam spędziło swe życie, prawa ich zagwarantowane konstytucją są podeptane tylko dlatego, że czynnik rządowe amerykańskie popełniły liczne błędy natury wojskowej i politycznej. Chęć wyrwania zemsty na bezbronnej i zupełnie niewinnej mniejszości cywilnej przejdzie do historii jako nigdy i dotychczas przez żadne mocarstwo niepopelniana zbrodnia.

Inni obserwatorzy zwracają równocześnie uwagę na pociągnięcia polityki japońskiej na terenach okupowanych, stojące w diametralnej sprzeczności z polityką amerykańską. Dzięki ustosunkowaniu się władz japońskich, cywilna ludność na terenach okupowanych korzysta z całkowitych swobód obywatelskich.

Zamieszki w Mexico City.

Rzym, 9 marca. „Voce d'Italia”, niedzielne wydanie „Giornale d'Italia” donosi z Buenos Aires, że demonstracje przeciwko rządowi meksykańskiemu trwają w dalszym ciągu.

Podczas demonstracji studentów, którzy chcieli się przedrzeć do meksykańskiego prezydenta Camacho, aby zażądać dymisji ministra oświaty, interwenjowała policja przy pomocy gazu łzawiącego. Podczas starć zabity został wachmistrz policji, a ośmiu studentów odniosło rany.

Fiński komunikat wojenny.

Helsinki, 9 marca. Fiński komunikat wojenny z dnia 7 marca brzmi:

Na froncie lądowym kontynuowano normalną działalność ogniową. Artylerja fińska celnymi pociskami zniszczyła lub uszkodziła w różnych miejscach liczne stanowiska ogniowe i obiekty wojskowe, przyczem dwa magazyny amunicji eksplodowały. Piechota fińska odpędziła bolszewickie patrole wywiadowcze.

Na przemyku Anuus odparto dwa wypadu bolszewickie, dokonane w sile jednej kompanii i jednego plutonu. Zniszczono przytem jeden wóz bojowy.

Fińskie siły lotnicze bombardowały na południe od Sorokki pociągi kolejowe oraz stacje wydłowe koleji murmańskiej. Obrona przeciwlotnicza straciła na przemyku Anuus jeden bolszewicki aparat myśliwski. Myśliwcy fińscy zestrzelili nad środkowym frontem wschodnim dwie bolszewickie maszyny bombowe, które spadły w płomieniach.

W ciągu ubiegłej nocy pomiędzy godziną 2.30 a 4 udało się samolotom bolszewickim wtargnąć do obszaru powietrznego nad Helsinki, gdzie zrzucono kilka bomb rozpryskowych w północnej dzielnicy mieszkalnej i poza miastem, przyczem prócz kilku rozbitych szyb nie powstała żadna szkoda.

Helsinki, 9 marca. Na frontach lądowych nie wydarzyło się nic poważniejszego.

W niedzielne rano między godz. 3 a 4 nieprzyjacielskie bombowce zrzucały z wielkiej wysokości około 10 mniejszych bomb kruszacych na Helsinki. Jedna kobieta została raniona, kilka domów lekko uszkodzonych.

W kilku wierszach.

W sobotę rano przerwano połączenie radiowe i telegraficzne z wyspą Jawa.

Bohaterkie załogi japońskich specjalnych łodzi podwodnych, które w dniu 8 grudnia ub. roku wtargnęły do Pearl Harbour i tam znalazły śmierć przy wykonywaniu swego misyjnego zadania, uszczone zostały specjalnym adresem dziękczynnym cesarza i głównodowodzącego floty japońskiej.

Syn ambasadora brytyjskiego w Lizbonie, Campbell, znajdując się w niewoli na terenie Grecji. Odniósł on ciężkie rany jako brytyjski kapitan w Libii.

Rokowania Stanów Zjednoczonych z Egiptem o dostawę materiałów wojennych na podstawie t. zw. ustawy lombardowej pozostały dotychczas bez rezultatu.

Agencja Domei donosi z Bangkoku, że po ustaleniu w sobotę popołudniu całego gabinetu w Syjamie dotychczasowy premier Luang Pibul Songram otrzymał misję tworzenia nowego rządu.

Wydział dla zbadania majątków byłych rumuńskich dostojników państwowych wszczął dochodzenia przeciwko b. ministrowi spraw wewnętrznych reżimu króla Karola, Michałowi Gheorghiu. Eksminister nie był w stanie wyliczyć się z użycia kwoty 1.100.000 lei.

Turecki ambasador w Berlinie, Husrev Gerede, ma udać się, zdaniem kół politycznych Berlina, do Ameryki celem złożenia sprawozdania.

Gak dowiaduje się „Pester Lloyd”, premier węgierski von Borsossy z poradą lekarzy nie może chwilowo urzędować z uwagi na stan swego zdrowia.

do swych baz. W walce powietrznej zestrzelono jedną maszynę typu „Gloster”.

Gwałtowne ataki skierowane były na wyspę Malte. Dokonano wielkich spustoszeń wśród ważnych obiektów.

Pauza operacyjna na froncie libijskim.

Rzym, 9 marca. Na froncie libijskim panuje pauza operacyjna. Półrządowe źródła włoskie donoszą, iż obustronna działalność bojowa ogranicza się jedynie do spotkań patroli i lotów wywiadowczych lotnictwa.

Pomiedzy obydwojma frontami znajduje się szeroka strefa neutralna, w której dochodzi czasami do potyczek. Te epizodyczne walki kończą się zazwyczaj porażką brytyjską. Mimo niepomyślnych warunków atmosferycznych lotnictwo osi atakuje obiekty brytyjskie. Również na morzu Śródziemnym panuje obecnie umiarkowany spokój. Ataki lotnicze na wyspę Malte prowadzone są jednak bez przerwy.

Rumunja zrywa stosunki z Brazylią.

Bukareszt, 9 marca. Wicepremier Rumunii, prof. Michał Antonescu, przyjął w swym charakterze ministra spraw zagranicznych, w piątek brazylijskiego posła Carlosa Celso de Ouro Preto i zakomunikował mu, że Rumunja zrywa stosunki dyplomatyczne z Brazylią.

Bulgaria zakupuje od Rumunów obszary ziemskie.

Sofia, 7 marca. Minister rolnictwa król. Bulgarii Kuczeff w wywiadzie prasowym poinformował dziennikarzy o zamiarze nabycia przez ministerstwo rolnictwa obszarów ziemskich, stanowiących własność obywateli rumuńskich, a znajdujących się na terenie Dobrudży południowej.

Na mocy układu, zawartego przez oba państwa w Krajowej obszarze ziemskie obywateli rumuńskich mogą w marcu 1942 roku przejść na własność obywateli bułgarskich drogą kupna-sprzedaży. Dzięki tym transakcjom będzie można zaspokoić istniejący w Bulgarii „głód ziemi”. Poza-tem miał się minister rolnictwa wyrazić, że cyfra ludności wiejskiej na terenie dawnej Bulgarii corocznie wzrasta o 80.000 osób, skutkiem czego na głowę ludności wiejskiej przypada jedynie 1,6 ha roli.

Kijów otwiera swoje muzea.

Kijów, 7 marca. Miasto Kijów posiada 14 muzeów, z których wiele będzie można oddać do publicznego użytku już w najbliższym czasie mimo dalszego trwania wojny.

Wśród muzeów, których otwarcie przewiduje się niebawem, znajduje się również muzeum Szewczenki i dom mieszkalny tego największego poety ukraińskiego.

Wystawa sztuki w Mińsku.

Mińsk, 7 marca. W Mińsku została otwarta wystawa sztuki, zorganizowana przy pełnej współpracy między niemiecką administracją cywilną a artystami krajowymi.

Na wystawie znajdują się obrazy olejne, akwarele, pastele, szkice, a przedewszystkiem wartościowe dzieła grafiki, jak również obrazy wojenne, krajoznawcze itd. Mimo stosunkowo niewielkich ram, wystawa ta wywiera dobre wrażenie. Niektóre dzieła noszą datę r. 1942.

Opera w Charkowie.

Charków, 7 marca. Jako ośrodek przemysłowy Ukrainy, Charków posiada szczególne znaczenie gospodarcze. Stworzenie normalnych warunków w tym szczególnie dotkniętym przez wydarzenia wojenne mieście czyni pocieszające postępy. Przed pewnym czasem można było już uruchomić operę. Poza-tem utworzono chór narodowy, który wystąpił już z kilkoma koncertami wobec publiczności. Także i miejskie konserwatorium podjęło prace.

Dzięki zarządzaniu na terenie opieki zdrowotnej było możliwe, że dzisiaj funkcjonuje już 13 klinik, 15 szpitali i 34 aptek. W najbliższym czasie mają rozpocząć się kursy farmaceutów i pomocników lekarzy.

Miasto-Ghetto w Protektoracie.

Praga, 7 marca. Zamieszkał na terenie Protektoratu Czech i Moraw żydzi zostaną skoncentrowani w jednym z mniejszych miasteczek w północnych Czechach, mianowicie w Teresinie.

Jak wynika z zarządzenia protektora Rzeszy, zamieszkał w tej miejscowości aryjscy, a to zarówno narodowości niemieckiej, jak i czeskiej, będą mieli możliwość przesiedlenia się na koszt państwa. Będą oni mogli przenieść się do dowolnej miejscowości.

Przemówienie radjowe dyplomaty australijskiego.

Sztokholm, 7 marca. Jedną z północno-amerykańskich agencji prasowych doniosła o radjowym przemówieniu dra Caseya, posła Australii w Waszyngtonie, który m. in. wyraził się:

„Australia oczekuje wszelkiej możliwej i nagłej pomocy. Byłoby niewłaściwym mówić o tym, że bój na Pacyfiku ma przebieg pomyślny. Sami bez pomocy nie możemy podejmować walki. Nawet największy wysiłek naszego 7-milionowego narodu nie jest w stanie powstrzymać pochodu Japończyków. Najdalej idącą pomoc, jaką moglibyśmy nieść wschodnim Indjom Holenderskim, nie wpłynę na zatrzymanie i w tym kraju marszu wojsk japońskich. Aby więc utrzymać Australię jako bazę operacyjną przed wojskami japońskimi, konieczna jest pomoc innych państw.

Anglicy zatopili dwa parowce greckie.

Ateń, 7 marca. Mały grecki żaglowiec motorowy „Prodomos”, posiadający na pokładzie 20 pasażerów, a znajdujący się w podróży w bezpośrednim sąsiedztwie wybrzeży greckich, został nagle zaskoczony widokiem wynurzającej się przed nim angielskiej łodzi podwodnej. Łódź angielska oddała w kierunku żaglowca 5 strzałów artyleryjskich, wskutek czego 10-ciu pasażerów odniosło rany.

Ponadto pewien grecki parowiec przybrzeżny, znajdujący się również w pobliżu wybrzeży greckich, został trafiony angielską torpedą. Atak ten spowodował wiele ofiar w zabitych i rannych, wyłącznie Greków, wśród których przeważały kobiety i dzieci, udające się do swych miejsc stałego zamieszkania. Drobną tylko część pasażerów greckiego parowca została wyratowana przez niemiecką łódź patrolową. Wiele kobiet i dzieci poniosło śmierć. W obu wypadkach na zatopionych okrętach na pokładach nie było żołnierzy niemieckich.

Ciężka artylerja ostrzeliwuje Leningrad.

Skuteczne ataki nocne na Sewastopol i Moskwę. — Na wodach amerykańskich zatopiono znowu 12 okrętów alianckich.

Z głównej kwatery Wodza, 6 marca. Naczelna komenda niemieckich sił zbrojnych komunikuje:

Na rozmaitych odcinkach frontu wschodniego odparte zostały przy wzrastającym zimnie, w zażartych walkach lokalnie ataki. Nieprzyjacieli poniosł przytem ciężkie straty. Kilku set jeńców zostało wziętych do niewoli.

Ostrzeliwanie ważnych ze względów wojennych obiektów w Leningradzie przez ciężką artylerię wojska lądowego było kontynuowane.

W dniu 4 i 5 marca nieprzyjacieli stracili na froncie wschodnim łącznie 61 czołgów. Skuteczne nocne ataki samolotów bojowych kierowane były na twierdzę Sewastopol, jak również przeciwko ważnym ze względów wojennych budynkom w centrum miasta Moskwy.

Na obszarze morskim dookoła Anglii lotnictwo zatopilo jeden okręt handlowy, pojemności 3.000 ton. Dalej, za dnia zniszczony został obóz barakowy na południowym

wybrzeżu wyspy, a ubiegłej nocy zwalczane były zakłady zaopatrzeniowe w porcie Portland.

Jak już podano do wiadomości w komunikacie specjalnym, niemieckie łodzie podwodne zatopily na wodach północno-i środkowo-amerykańskich znowu 12 nieprzyjacielskich okrętów, łącznej pojemności 82.500 ton, w tem siedem wielkich okrętów-cystern. W przebiegu tych ataków zatopiony został poza-tem jeden wielki amerykański kontrtorpedowiec i dwa dalsze okręty przez trafienia torpedami.

W Afryce północnej formacje lotnictwa zaatakowały brytyjskie bazy lotnicze, jak również obiekty kolejowe na ziemi egipskiej w rejonie Fuka. Podczas ataku na Małtę bomby ciężkiego kalibru trafiły w urządzenia lotniskowe i stanowiska łodzi podwodnych nieprzyjaciela.

Pod dowództwem wachmistrza Balzera jeden z oddziałów artylerji przeciwlotniczej zestrzelił na froncie wschodnim w dniu 4 marca osiem sowieckich czołgów.

Echa niepowodzeń aliantów na Jawie.

Sztokholm, 7 marca. Biuro Reutera do-wiadamuje się z Wellingtonu o zapowiedzi premiera Nowej Zelandii, Frasera, zwołania parlamentu w wcześniejszym niż 18 marca terminie na wypadek pogorszenia się sytuacji na Jawie.

Jak wiadomo, termin zwołania sesji parlamentarnej został ustalony w celu naradzenia się nad ogólnym położeniem oraz poruszenia spraw związanych z nowymi zarządzeniami, uchwalonemi przez gabinet wojenny. Na uwagę zasługuje fakt odbywania posiedzeń przy drzwiach zamkniętych.

Helfricha przyczyną ustąpienia była świadomość niemożności powstrzymania inwazji Japończyków na wyspę Jawę, tudzież straty wojsk holenderskich, zaszłe na odcinku ostatnich tygodni, wreszcie niemożliwość zwycięskich operacji floty alianckiej na tym odcinku morskim.

Czem wiceadmirał Helfrich usprawiedliwia swą dymisję.

Sztokholm, 7 marca. W uzupełnieniu wiadomości o ustąpieniu wiceadmirała Helfricha ze stanowiska dowódcy morskich jednostek bojowych zjednoczonych narodów na wodach południowo-zachodniego Pacyfiku, dziennik „Dagens Nyheter” dowiadamuje się z Londynu, iż zakomunikowaną przez

Spotkanie Czangkaiszeka z Wavellem.

Szanghaj, 7 marca. Według doniesienia brytyjskiej służby informacyjnej, podane-go we czwartek, generał Wavell miał spotkanie z marszałkiem Czangkaiszkiem w Kunmingu, celem omówienia problemów wojskowych.

Według tej samej wiadomości, marszałek Czangkaiszek, który we czwartek powrócił do Czungkingu ze swej podróży do Indii, po wizytacji wewnątrz terenu czungkińskiego, wziął również udział w konferencji z dowódcą czungkińskiego korpusu ekspedycyjnego w Burmie.

Najgorętsza pustynia świata

Kto nigdy nie był na pustyni i nie widział tego morza piasku, który, jak się wydaje, nie posiada żadnego końca, temu ciężko uzmysłowić sobie, jak istotnie wygląda pustynia i jakie tajemniczo i niebezpiecznie kryje w swym łonie. Poniżej podajemy parę szczegółów o pustyni.

Kraków, w marcu.

Jedyną częścią świata, w której nie ma pustyni, to Europa. Największa pustynia leży w północnej Afryce i nazywa się Sahara. Powierzchnia tej pustyni zajmuje obszar ponad 9 milionów km. kw., a zatem nie o wiele mniejsza jest ona od Europy. Temperatura na tej pustyni waha się od minus 7 stopni C. do plus 45 stopni C. Bardzo podobna do Shary jest t. zw. pustynia Arabska. W tym wypadku powierzchnia piasku, na którym prawie wogóle nie ma roślinności, wynosi 130.000 km. kw. Mniejszą od Sahary, ale bardzo zimną, jest pustynia Gobi w Azji, która rozciąga się między Sybirem a Chinami, a której długość wynosi 3.000 km. Dalsze wielkie pustynie leżą w Australii i w Ameryce, a mianowicie w południowej Kalifornii, Peru i Chile.

Najgorętsza jednak ze wszystkich pustyni na świecie jest t. zw. Dolina Śmierci w Kalifornii. Długość jej wynosi około 240 km, szerokość zaś od 15 do 55 km. Temperatura jest tu bardzo wysoka i waha się między 50 a 60 stopni C. w lecie, a dochodzi czasami nawet do plus 71 stopni C., nawet nocami termometr wskazuje niejednokrotnie temperaturę 55 stopni C. W lecie słońce tak

silnie nagrzewa skały, że jak dotknąć ich ręką, to pieką jak rozżarzone węgle.

Sama nazwa „Dolina Śmierci” pochodzi stąd, że teren ten jest położony do stu metrów poniżej poziomu morza, a poniosło tu śmierć wielu ludzi, a m. in. cała partja robotników-emigrantów, którzy w 1849 roku chcieli przejść przez tę dolinę. Czegóż szukali tu ludzie? W tej dolinie otoczonyżi kiemi górami znajdują się pokłady boraksu, odkryte zupełnie przypadkowo. Wieść o tem rozszerzyła się bardzo szybko.

Biednemu robotnikowi, który dokonał tego odkrycia, wypłacono nagrodę 5.000 dolarów. Od tej chwili rozpoczął się ruch w Dolinie Śmierci. Przyjeżdżali przemysłowcy i robotnicy. Jedni dorabiali się majątków, a drudzy zarabiali na chleb. Warunki pracy w tej okolicy są bardzo ciężkie. Przedewszystkiem panują tam silne wiatry, które sprzeczyniają gwałtowne burze. Ażeby uchronić się przed nim ludzie śpią w bieżącej wodzie, opierając głowy na kamieniach. Kładąc się do takiego łóżka niejednego zasnął na wieki. Zazwyczaj mało ktoś mógł tutaj zabawić dłużej jak miesiąc lub dwa. Bohaterem tej doliny nazwano jednego mężczyznę, który przeżył w niej 26 lat i niejednego uratował od śmierci. Znal on Dolinę Śmierci wzdłuż i wpoprzek. Widział niejednokrotnie ludzi i zwierzęta, a nawet ptaki, które próbując przedrzeć się przez tę dolinę, padali trupem z powodu gorąca. Widział i takich, którzy pod wpływem nadmiernego gorąca tracili rozum. Wielu zabiła ta pustynia.

Z postępem techniki.

Jak człowiek zaoszczędza czasu i sił.

Kraków, w marcu.

Ciężkim jest życie człowieka na ziemi; od wczesnego ranka do późnej nocy musi on ciężko pracować, ażeby zdobyć kawałek chleba. Jeżeli jednak porównamy życie współczesnych ludzi z życiem ludzi w dawnych, przedhistorycznych czasach, to zobaczymy olbrzymi postęp. Obecnie człowiek dysponuje różnego rodzaju maszynami, które dopomagają mu zreczniej i szybciej wykonywać prace. Dawni ludzie byli zdani wyłącznie na własne ręce, czasem dopiero zaczęli przyrządzać sobie różnego rodzaju narzędzia, najprzód z kamienia a później z różnego rodzaju metali.

Współcześnie na każdym kroku widzimy

różnego rodzaju maszyny i udoskonalenia, które przychodzą człowiekowi z pomocą. Do przenoszenia np. wielkich ilości zboża wymyślono bardzo ciekawe przyrządy, t. zw. aspiratory, zwane też smokami. Poruszane elektrycznością, wciągają w siebie zboże i przesypują je w odpowiednie miejsce. Takie nowoczesne aspiratory mogą w ciągu godziny przespać ponad 100 ton zboża, a do obsługi ich nie potrzeba więcej, jak dwóch do trzech ludzi.

Szeroko znane są już obecnie elektryczne przyrządy do oszukiwania zabitego drobiu. Człowiek musi jedynie przytrzymać i odpowiednio obracać zabita sztukę, a przyrząd szybko i zgrabnie oszukuje ją,

Japończycy wylądowali na Nowej Gwinei.

Tokio, 9 marca. Wojska japońskie wylądowały na dotychczas bliżej nieznanych punktach Nowej Gwinei.

nie naruszając ani skóry ani mięsa. Jedna taka skubaczka potrafi w ciągu godziny oskubać do stu sztuk, przyczem koszt elektryczności nie przekracza jednego złotego.

W dzisiejszych czasach, kiedy każdy śpieszy się i stara się wyzyskać każdą chwilę, konie okazują się za powolnym środkiem lokomocji. O wiele szybszy bezduszny samochód wypiera piękne, rozumne konie. Lecząc to nowoczesne konie — samocho- dy potrzebują nowoczesnych dróg. Do budowy dróg używa się obecnie olbrzymich stalowych potworów, które posuwają się po szynach, a są poruszane gazowym lub elektrycznym motorem. Taki stalowy potwór wyciąga swa olbrzymia dłoń, która zbiera niepotrzebne kamienie i nakłada je na stojące obok wózki. Taki przyrząd może wybierać na godzinę do 30.000 kg kamienia, a kieruje nim tylko jedna osoba. Następnie wprawia się w ruch drugi przyrząd, który wyrównuje teren. Przy budowie dróg w okolicach górzystych, zdarza się bardzo często, że drogi trzeba przeprowadzić przez górę. Aby przejazd ułatwić, a czas przejazdu skrócić, przekopuje się tunele. Do niedawna jeszcze używano przy tej pracy naboju dynamitowego, przy pomocy którego rozsadzano skały, poczem zabierali się do pracy robotnicy, zaopatrzeni w kilofy. Obecnie do budowy tuneli używa się maszyny „potwora”, która jest zaopatrzona na przedzie pięciu stalowymi młotami, a właściwie taranami, z których każdy wali o skałę z siłą 50 tysięcy kg z szybkością 500 razy na minutę. Pod takim potężnym uderzeniem każda, nawet najtwardsza skała kruszy się na drobne kawałeczki, a te są wybierane trzema łyżkami, które obracają się szybko dookoła młotów, zaokrąglając i wyrównując prze-bity otwór. Taka maszyna jest poruszana przy pomocy elektryczności i posuwa się naprzód po szynach, jakie są układane w miarę postępu pracy.

Jeżeli weźmiemy pod uwagę sposób uprawy roli, to i ten z biegiem lat zmienił się bardzo. W dawnych czasach człowiek sam zaprzęgał się do drewnianego pługa i orał ziemię. Później zaczęto zaprzęgać do pluga oswojone zwierzęta, a więc bydy i konie. W taki sposób oranie wielkich przestrzeni okazuje się mimo wszystko bardzo niedogodnym. Dlatego też wymyślono plugi poruszane przy pomocy pary, elektryczności, a także benzyny. Taki plug potrzebuje do obsługi li tylko jednego człowieka. Niektóre plugi motorowe posiadają do 20-tu le-miesz, a w dodatku, aby na końcu skiby nie obracać całej ciężkiej maszyny, cały przyrząd składa się z dwóch plugów tak ułożonych, że kiedy orze się jednym, to drugi jest podniesiony do góry. Nie trzeba dawać, że takim plugiem orze się o wiele szybciej, a co najważniejsze, koszt orki jest o wiele mniejszy.

Z powyższego widzimy, że współczesny człowiek stara się wszelką robotę wykonywać szybko, wygodnie i tanio. Dlatego też ludzie wymyślają coraz to dowiecipniejsze przyrządy i udoskonalają je. W ten sposób człowiek zaoszczędza wiele czasu i sił, które może wykorzystać w innych dziedzinach.

Ze sportu.

Mistrzostwa narciarskie Szwecji zakończyły się wielkim konkursem skoków w Hudkavall. Pierwsze miejsce w kombinacji klasycznej zdobył znany narciarz szwedzki, John Westberg, który w skokach uzyskał odległość 41,5 i 42 m. Selanjer, który w skokach uzyskał odległość 43,5 i 45,5, skutkiem słaboty w biegu, zajął dopiero 13 miejsce.

Mistrzostwa narciarskie Włoch w Cortina d'Ampezzo były kontynuowane przez bieg długodystansowy. Trasa biegu skrócono do 39 km. Na starole śnieżnym zaledwie 7 zawodników. Pierwsze miejsce zajął Croceni w czasie 2:34:31 po zwycięstwie walcu z Rodighero. Arstide Compagnoni, obrońca tytułu, musiał wycofać się z biegu z powodu kureczów żołądka. Zawody kobiece odbyły się w Selva. Bieg zjazdowy wygrała Barbo przed Sada, podobnie jak kombinacje alpejską. W slalomie triumfowała Marcelli przed Barbo i Sada.

Znany piłkarz hiszpański, Ricardo Zamora, objął obecnie trening hiszpańskiej drużyny narodowej. Zamora udał się już do Sewilli, gdzie rozpocznie przygotowania drużyny do meczu z Francją w dniu 15 marca.

Białe lisy-albiny w lasach piotrkowskich.

Piotrków, 9 marca. Na polowaniu w lasach piotrkowskich pod Szydłowem ubił jeden z tamtejszych myśliwych lisa, o białym futrze, posiadającego różowe oczy. Podobno przez ubitego lisa znajduje się jeszcze w okolicznych lasach kilka podobnych sztuk, co dało powód do przypuszczeń, że ma się tu do czynienia z gatunkiem lisa polarnego.

Po bliższych badaniach okazało się, że ubity lis, jak i pozostałe, prawdopodobnie jego rodzeństwo, jest dotknięty t. zw. albinizmem, polegającym na zaniku częściowym lub zupełnym substancji, służącej do zabarwienia sierści.

BIŻUTERIA WARTOŚCI 500.000 ZŁOTYCH ŁUPEM BANDYTÓW. Do mieszkania jednego z mieszkańców przy ul. Powiśkiej w Warszawie dostało się 3 handytów, którzy, zaskoczywszy niepodziwanego domowników, zrabowali im, po sterowzowaniu rewolwerami, 6.800 złotych gotówką i biżuterię wartości ponad 500.000 złotych.

Osiem wieków istnienia Kolegiaty Kieleckiej.

(bal) Kielec, w marcu. Jednym z najstarszych kościołów w Kielecach jest Katedra, dawniej Kolegiata Najświętszej Marii Panny. Katedra stoi w najwyższym punkcie śródmieścia miasta.

Kościół ten wystawił na tarasie, wyłożonym piaskowcem checińskim, biskup krakowski Gedko czyli Gedeon herbu Gryf w roku 1171. Świątynie nazwano Kolegiatą Najświętszej Marii Panny, a wykonana została z kamienia ciosanego w stylu romańskim. Z biegiem czasu przeobrażona została w styl renesansowy. W XVI wieku, dokładniej w r. 1523 biskup krakowski ks. Jan Konarski dobudował z obu stron chóru kapitułarę oraz zakrystję. Rok 1527 wzbogacił Kolegiatę kielecką w dzwoniacę, wystawioną koło kościoła, na której zawisł dzwon, ufundowany przez ks. biskupa Piotra Tomickiego. Biskup Piotr Myszkowski, widząc wielką potrzebę powiększenia Kolegiaty, przedłużył główną nawę od ambony do głównych drzwi wejściowych w r. 1585. Jan Albrecht, biskup krakowski, syn Zygmunta III, powiększył w r. 1632 prezbiterium i wspaniale ozdobił wejście do świątyni, wykładając marmurem sprowadzonym z pobliskich Checin. Z tego czasu pochodzi herb Wazów, wstawiony nad głównymi drzwiami i liry I. A. P. P. et S. S. R. Ae. C. E. Cr., które w języku łacińskim znaczą: „Joannes Albertus Princeps Poloniae et Snaeiae Sacrae Romanae Ecclesiae Cardinalis Episcopus Cracoviensis”.

Stara, drewniana dzwoniaca, zmieniona została przez biskupa Jana Malachowskiego w roku 1680 na murowaną.

Dzwoniaca otrzymała nową kształt, stanowiącą podstawy kwadrat. Herb Nalecz widoczny na dzwoniacy przypomina fundatora.

W roku 1719 Kolegiata znów została powiększona przez biskupa Kazimierza Lubieńskiego, staraniem którego kościół został wspaniale upiększony oraz wydłużony poszerzony bocznymi nawami, których dodatek nie było.

Z każdym prawie rokiem troskliwi o świątynię biskupi krakowscy powiększają ją oraz przyozdabiają. Ks. biskup Konstanty Szaniawski poleca słynnemu rzeźbiarzowi w Krakowie, Antoniemu Traczkiewiczowi rzeźbić wielki ołtarz, który wykonano w r. 1728.

Rysunek tego ołtarza wykonał architekt Fontana.

Obraz Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny malowany w roku 1727 przez sławnego wówczas malarza Szymona Czechowicza w Rzymie, wstawiony w ołtarz głównym, jest fundacją ks. proboszcza Marcina Zeromskiego. Biskup Szaniawski zbudował wówczas także barokowe ołtarze Pana Jezusa, Matki Bożej, św. Jana Ew. oraz św. Józefa. Poza urządzeniem wnętrza Kolegiaty biskup Konstanty Szaniawski przeznaczył się do nadbudowania dzwoniicy i „dawniejszy jej zabud, przylegający do tarasu, przekształcił w ośmiobok i nakrył potrójnie gzymsowanym dachem blaszanym, wznoszącym się nad zwozonym ośmiobokiem, okrażonym galerijką”.

Na dzwoniicy umieszczono zegar z trzema tarczami.

Ksiądz Andrzej Żaluski, biskup krakowski, wybudował w roku 1746 lożę biskupią w Kolegiacie w stylu rokoka z herbem Junosza. Do loży, w której słuchali biskupi nabożeństw, prowadziło wówczas wejście z zamku przez korytarz, zbudowany na arkadach.

Vis à vis loży biskupiej wisi obraz Pana Jezusa Ukrzyżowanego, namalowany przez kanonika rodem z Kielec, ks. Antoniego Brygierskiego. Ogrojec, stojący tuż przy wejściu od strony placu Najświętszej Marii Panny, wybudowany został przez kustosa Kolegiaty, kanonika krakowskiego, ks. Jana Rogalę w roku 1762. W ogrodzie znajdują się obrazy męki Chrystusa.

Ważnym problemem w owym czasie było pokrycie świątyni.

Czynu tego dokonał ks. kanonik Stanisław Oszczewski w r. 1784. On bowiem cała Kolegiatę własnym kosztem kazał pokryć blachą cynkową. Katedra otoczona była wysokimi murami, które posiadały kilka strzelnic. W roku 1827 (według innych w r. 1867) — biskup krakowski Jan Paweł Woronieć postanowił odnowić całkowicie Kolegiatę kielecką i w tym czasie znosił mury oraz przeobrażał ogólnie na obecny wygląd.

Biskup-administrator diecezji, Maciej Majerczak, w roku 1850 wystawia płasko-rzeźbę Chrystusa, trzymającego kulę, na froncie świątyni figurę Najświętszej Marii Panny Łaskawej i z drugiej strony św. Józefa. Dzwoniaca zyskuje cztery posagi Ewangielistów, wykonania rzeźbiarza Faustyna Cendlera.

W czasie budowy cerkwi w r. 1860 zniszczono bramę oraz korytarz, prowadzący do Seminarium duchownego. W końcu XIX wieku, bo w roku 1892 staraniem biskupa kieleckiego, wewnątrz katedry upiększają malowidła artysty krakowskie-

go, Piotra Nizińskiego. W pracach nad malowaniem wnętrza pomagają mu młodzi malarze Franciszek Bruzdowicz, Stefan Matejko oraz Karol Żelechowski. Wielki ołtarz otrzymuje za czasów biskupa Kulińskiego srebrne Tabernaculum, wykonane przez Psyka i Nagalskiego z Warszawy.

Kilka lat temu zmarły biskup Augustyn Łosiński nie mniej od swych poprzedników dbał o Katedrę kielecką. Sprawił on dla kaplicy Pana Jezusa srebrne Tabernaculum, mense marmurowa i 12 lichtarzy na wielki ołtarz oraz ozłocił go i odnowił organy.

Od roku 1938 biskupem-ordynariuszem diecezji kieleckiej jest ks. dr. Czesław Kaczmarek,

któremu konsekracji udzielił w prastarej Katedrze kieleckiej nuncjusz papieski, Filip Cortesi. Dawna siedziba biskupów kra-

Naprzeciw chrzcielnicy stoi rzeźba z kruszcem ołowiu,

wykopanego przez górnika Hilarego Małę w roku 1646.

Poza wyżej wymienionymi, piękny i zabytkowy jest pomnik z czarnego marmuru z portretem i herbem biskupa Konstantego Szaniawskiego, zm. w r. 1737, pomnik biskupa Andrzeja Żaluskiego, zm. w r. 1758, kanonika Macieja Oblamkiewicza, zm. w r. 1654, kanonika Jana Konrada, zm. w r. 1744, biskupa Józefa Górskiego, zm. w r. 1818, biskupa Jana Pawła Woronicza, zm. w r. 1826, biskupa Macieja Majerczaka, zm. w r. 1870, biskupa Tomasza Kulińskiego, zm. w

1907 oraz pomnik wikariusza kapitułarnego Franciszka Brudzińskiego, zm. w r. 1909.

Bogate w przeszliczne obrazy sklepienie nawy wielkiej w Katedrze kieleckiej przedstawia fragmenty z życia Najświętszej Marii Panny. Poza tym obrazy przedstawiają wielu świętych i proroków, a w gurtach liczne herby biskupów krakowskich.

Bogactwo zabytków dawnej Kolegiaty, a obecnie Katedry pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny, stawia ten kościół do rzędu najpiękniejszych i najwartościowszych pamiatek Ziemi Kieleckiej.

Wiadomości lokalne.

MARZEC
10
Wtorek
Dzisiaj: 40 Męczenników
Jutro: Konstantyna w.
*
Dzisiaj obowiązuje zaciemnienie od g. 19.50 do 6.00

Zniesienie urzędów rozjemczych dla spraw majątkowych posiadaczy ziemskich.

Kraków, 9 marca. Na podstawie rozporządzenia z 17 lutego 1942 r. zniesione zostały urzędy rozjemcze dla spraw majątkowych posiadaczy ziemskich. Od tego dnia można stawiać nowych wniosków o skenwertowanie i uporządkowanie długów rolniczych.

Sprawy zalegające jeszcze w urzędach rozjemczych będą załatwiane przez niemieckie i nie-niemieckie sądy. Sąd Niemiecki jest kompetentny wówczas, gdy dłużnik jest obywatelem niemieckim, lub przynależnym do narodu niemieckiego, oraz w wypadku, gdy został ustanowiony przez odpowiednie władze powiernikiem majątku dłużnika.

W razie, gdy nie wchodzi w grę sądownictwo niemieckie, sprawy zalegające w urzędach rozjemczych przechodzą do Sądów Grodzkich. Przejście zalegających w urzędach rozjemczych spraw do Sądów Grodzkich nastąpiło w dniu 27 lutego 1942 r. w tym stadium postępowania, w jakim się one w tym dniu znajdowały.

Nowy dziennik rozporządzeń dla Gen. Gubernatorstwa.

Kraków, 9 marca. Dziennik Rozporządzeń dla Generalnego Gubernatorstwa Nr. 19 z dnia 2 marca 1942 r. zawiera: Zarządzenie o zmianie zawartości beczki piwa. Zarządzenie o utworzeniu związku towarowego w Gen. Gub. Ordynacja taryfowa celem wprowadzenia w Gen. Gub. ordynacji taryfowej dla członków załogi w szpitalach, lecznicach, jak i w zakładach, przeznaczonych do pielęgnowania, na obszarze Rzeszy, prowincji Rzeszy, krajów, gmin

OBWIESZCZENIA URZĘDOWE
Obwieszczenie Urzędowe.
Generalna Dyrekcja Monopoli komunikuje, że niezależnie od odbywającego się co sobotę w Krakowie publicznego ciągnięcia, odbywać się będzie **drugie ciągnięcie lotto liczbowego w Warszawie.**
Ciągnięcia te dokonywane będą również publicznie w każdą środę, poraz pierwszy w dniu 11 marca 1942 r. o godzinie 9-tej przed południem w gmachu Hauptzollamt Warschau-West, Inflancka 6.
Generalna Dyrekcja Monopoli.
Koniec „Obwieszczeń Urzędowych”

(związku gmin) i instytucji ubezpieczenia Rzeszy (P. Z. L.) — rejestr taryfowy Nr. 2733/3 z dnia 2 grudnia 1939 (rejestr taryfowy Nr. 33/1) — (B-ak).

Prace kierownicze gospodarki drzewnej.

Lwów, 9 marca. Na Podkarpaciu i w głębi gór czynne są oddawna liczne tartaki, niektóre urządzone bardzo nowoczesnie. Zwozily dla nich materiał do przetarcia kolejkami leśne, kolej normalno-torowa, lub tratwami splawiano drzewa.

W ciągu dwóch lat gospodarki bolszewickiej zbolzewizowani żydzi wycieli tyle karpacciego lasu, ileby normalnie przypadło na okres trzy razy dłuższy. W dodatku nie umieli rozwiązać kwestji transportowej tak, że zwałone świerki zalegały po lasach lub też okupowały teren przy torze kolejowym, skazane na butwienie.

Nielatwą pracą mieli zatem kierownicy gospodarki drzewnej w okręgu Galicji, którzy zdołali ponownie uruchomić zaniedbane i podniszczone tartaki oraz przygotować dla nich materiał drzewny. W celu wypełnienia tego zadania, należało wprawdzie doprowadzić do porządku karpaccie kolejowe dowozy oraz kolejkę, łączącą długości 600 km. i na nowo dobudować poniszczone mosty w liczbie 38.

18 browarów w okręgu Galicji.

Lwów, 9 marca. Na terenie Okręgu Galicji czynnych jest 18 browarów. Największym z nich i najnowocześnie wyposażonym pod względem urządzeń technicznych jest browar lwowski, dawniej należącej do spółki akcyjnej „Lwowski Browary”.

Pozalwowskie piwowarnie zazwyczaj były związane z warsztatem wielkiej gospodarki rolnej i należały w przeważającej części do żydów.

Rejestracja przedsiębiorców różnych branż.

Kielec, 10 marca (bal). Powiatowy Związek Rzemieślniczy w Kielecach przeprowadza w ostatecznym terminie do dnia 31-go marca br. rejestrację samodzielnych przedsiębiorców następujących branż: techniki

dentystycznej, młynarze, piwowarzy, słodowniczy, puszkarzy, budowniczy ulic, drukarzy, mydlarzy, wulkanizatorów, kuźnierze, krawcy-skórnicy, tkacze, budowniczy modeli i lodzi, modelarze, spawacze, litografowie, galwanizatorzy, izolatorzy, emaljerzy, stereotypiści, chemigrafowie, galwanoplastycy, hilografowie, układacze płyt, wytwórcy noży, nacinacze pilników, torbkarze, hacciarze, malarze na szkło, wy-pychacze zwierząt, wytw. towarów dzianych, wydmuchiwacze szkła, wytw. żarłki oraz czyszciciele okien i budynków.

Przedsiębiorcy, o których mowa powyżej, winni we własnym interesie zarejestrować się w Pow. Związku Rzemieślniczym w Kielecach, gdyż w przeciwnym razie grozi kara grzywny do 20 tys. złotych, a także odebranie koncesji względnie licencji.

Zakończenie kursów rolniczych.

(Zet) Kielec, 10 marca. W tych dniach na terenie powiatu kieleckiego zostały zakończone trzymiesięczne kursy rolnicze, prowadzone przez instruktorów i agronomów rolniczych z polecenia Kreislandwirta w Kielcach.

Dla umożliwienia wzięcia jak największej ilości osób w kursach, prowadzone one były w 3-4 punktach każdej gminy w ten sposób, że jednocześnie 3 grupy prelegentów prowadziły kurs całodzienny.

Frekwencja na kursach duża, bowiem dochodziło do 350 słuchaczy na kursie, a nawet więcej. Kursiści zapoznali się z wieloma rzeczami nowymi przy prowadzeniu gospodarki w dzisiejszych warunkach.

Zabezpieczenie kredytów na pożarnictwo.

(Zet) Jędrzejów, 10 marca. Wobec kończącego się okresu budżetowego i zamykania ksiąg obrachunkowych z dniem 31 bm., powiatowy instruktor pożarnictwa w Jędrzejowie zwraca się do wszystkich burmistrzów w powiecie o zabezpieczenie sum przewidzianych na pożarnictwo w budżetach gminnych na rok 1941-2 najlepiej przez przekazanie pozostałości z tych pozycji do K.K.O. w Jędrzejowie (konto Nr. 173) z jednoczesnym zaznaczeniem, jaki sprzęt życzy sobie gmina za to otrzymanie.

Pierwszeństwo w otrzymaniu sprzętu będą miały te strażę względnie gminy, które wcześniej nadesłały gotówkę. Odnosi się to zwłaszcza do sikawek silnikowych czyli t. zw. „motopomp”, przewidzianych w planie motoryzacyjnym na rok 1941-2. Koszt motopompy wynosi obecnie zł. 7.500.

Pomysłowy złodziej użył do kradzieży dziecka.

Jędrzejów, 10 marca (Zet). Anna Niwińska, mieszkanka wsi Pensówka, gm. Szczekociny w powiecie jędrzejowskim, usłyszała w nocy podejrzane szmery w swoim mieszkaniu. Narazie sądziła, że sprawa jest kot, lecz gdy po chwili skrzypnęły drzwi u szafy, zaniepokoiła się i zapaliła zapałkę. W świetle jej rozpoznała rysy Józefa Nowaka, służącego gospodarza Pawła Freja ze sąsiedniej wsi Tegobórz, gminy Irzadze. Niwińska usiłowała go ująć, lecz Nowak zbiegł z dużym tłumokiem drzwi. Poszkodowana stwierdziła brak różnej garderoby meskiej i dziecinnej ogólnej wartości około 10.000 złotych.

Policja zatrzymała złodzieja, lecz skradzionych rzeczy nie odebrała, które Nowak gdzieś ukrył. W toku dochodzenia policja stwierdziła, że Nowak wchodził do mieszkania poszkodowanej drzwiami odemkniętymi od wewnątrz kluczem. Do dostania się do mieszkania użył on swojego dziecka w ten sposób, że najpierw wyborował otwór w ramie okna, przez które nie mogąc się sam zmieścić, wsadził dziecko, a to otwarło mu drzwi z klucza od sieni. Rzadki to wypadek notowany w kronikach policyjnych jakki opisujemy, lecz niemniej jest on prawdziwy.

Pomysłowy złodziej stanie przed kratkami sądu okręgowego w Kielcach.

(Zet) WYPADEK TECHNIKA DROGOWEGO. Teodor Trzcionek, technik zarządu drogowego w Miechowie jadąc motocyklem wywrócił się pod wsią Michałowice, doznając złamania prawego podudzia i innych obrażeń. Po udzieleniu pierwszej pomocy na miejscu, rannego odwieziono do szpitala powiatowego w Miechowie.

Mehle stolarskie i krzesła niete listwy do oprawy obrazów, naczyń, emali, alum i ka. mien. Szkło por. celane i fajans. Nakrycia stołowe plat. Karbid — poleca po cenach konkurenci D.H. ST. LIPKA. Jędrzejów. Główna (pod klaszt.) 127. Telef. 92.

OBWIESZCZENIA URZĘDOWE
Obwieszczenie Urzędowe.
Generalna Dyrekcja Monopoli komunikuje, że niezależnie od odbywającego się co sobotę w Krakowie publicznego ciągnięcia, odbywać się będzie **drugie ciągnięcie lotto liczbowego w Warszawie.**
Ciągnięcia te dokonywane będą również publicznie w każdą środę, poraz pierwszy w dniu 11 marca 1942 r. o godzinie 9-tej przed południem w gmachu Hauptzollamt Warschau-West, Inflancka 6.
Generalna Dyrekcja Monopoli.
Koniec „Obwieszczeń Urzędowych”

SPÓLNOTA
SZEWSKIE
przybory, narzędzia, dodatki
dostarcza na terenie
PIERWSZY SZEWSKI DOM WYSYŁKOWY
Spółdzielni Pracy z odp. udz „SPÓLNOTA”
Warszawa — Wilcza 43 m, 4 (poprzednio Żurawia 2)
Wysyłka punktualnie ze zaliczeniem
Katalogi odwrotnie po nadesłaniu 25 gr w znaczku.

Cheć mieć swoje ogłoszenie w najbliższym numerze, musisz koniecznie wraz z ogłoszeniem wysłać pieniądze na koszt druku. Nieopłacone zgóry ogłoszenie nie może wyjść w druk.